

**Openingswoord ter gelegenheid van de ontmoeting van religies en levensbeschouwingen
in de Dom te Utrecht op donderdag 15 december 2005 door mr. Yvonne E.M.A. Timmerman-Buck,
voorzitter van het Nationaal Comité Zilveren Regeringsjubileum Koningin Beatrix**

Majesteit, Koninklijke Hoogheden, Excellenties, dames en heren,

Van ganser harte heet ik u allemaal welkom! Het is vandaag 15 december, Koninkrijksdag. Welbewust hebben wij, het Nationaal Comité Zilveren Regeringsjubileum, deze dag gekozen om de gezamenlijke viering van Uw jubileum, Majesteit, officieel te beëindigen. Daarom ook klonk vanmiddag al Caribische muziek.

Deze afsluitende bijeenkomst, een ontmoeting van religies en levensbeschouwingen, past bij wat het Nationaal Comité kenmerkend wilde doen zijn voor dit jubileum: feestelijk én inhoudelijk, terugkijkend én toekomstgericht, niet alleen met hoogwaardigheidsbekleders maar vooral voor, door en met betrokken Nederlanders. Het Koningschap, Uw Koningschap, is het symbool van eenheid en continuïteit. Ook vandaag gaat het om verleden en toekomst, om eigenheid en verbondenheid.

Wij zijn van oudsher een land van minderheden. In vele opzichten: politiek, cultureel, levensbeschouwelijk en religieus. We zijn daarmee ook een land van ontmoetingen, waar samen gaan de wil en de noodzaak om elkaar te herkennen en te erkennen. Als burgers in één land en als medemensen. Ons is dat al eeuwenlang, soms met vallen en opstaan, gelukt. Verscheidenheid kan verrijkend zijn maar tegelijk als probleem worden ervaren. Dat geldt misschien in het bijzonder de religieuze en levensbeschouwelijke verscheidenheid. Het gaat immers niet om zo maar willekeurige meningen maar om overtuigingen die zijn verinnerlijkt, die het wezen van de persoon raken. In onze wetgeving gelijke behandeling wordt een religieuze of levensbeschouwelijke overtuiging dan ook een persoonskenmerk genoemd, net zoals ras en geslacht. Ook die maken deel uit van de persoon en hoe deze in het leven staat.

Hoe vast te houden aan de waarde, zo men wil de waarheid, van de eigen godsdienstige of levensbeschouwelijke overtuiging en tegelijk niet- of anders-gelovigen in hun opvattingen te respecteren? Hoe om te gaan met de pluriformiteit? Richten wij ons niet teveel op de verschillen en te weinig op wat wij allemaal gemeen hebben? Wat ons allen, ook hier in de Dom bindt, is de erkenning van de waardigheid van de menselijke persoon en daarmee de erkenning van de gelijkwaardigheid van mensen. De één is wezenlijk niet meer of minder dan de ander. Dat verandert onze houding: van een vrijblijvend gedogen van andersdenkenden naar acceptatie van iedere mens, ook al denkt deze anders. Die acceptatie verschaft ruimte. Die ruimte heeft U, Majesteit, verwoord in uw inhuldigungsrede 25 jaar geleden: "In een vrije en veelvormige gemeenschap als de onze is het onontkoombaar dat tegenstellingen ontstaan en ook tot uiting komen. Maar voor de oplossing is onontbeerlijk de tegenstander niet te zien als vijand, doch als drager van een andere mening".

Religieuze en levensbeschouwelijke instituties, de overheid en de volksvertegenwoordiging hebben vanuit verschillende verantwoordelijkheden een gezamenlijke opdracht de eenheid te bewaren door respect voor verscheidenheid te koesteren. En dit niet alleen vanuit het besef dat dit op deze luttele vierkante kilometers moet, maar omdat wij dat met zijn allen moeten willen. Ook daarom dient de overheid te blijven inzien dat godsdienst en levensbeschouwing niet los staan van het publieke domein. Vertegenwoordigers van godsdiensten en levensbeschouwingen behoren zich verplicht weten er op toe te zien dat woorden en gedragingen van gelovigen stroken met de normen van onze democratische rechtsstaat.

Deze bijeenkomst is een gezamenlijk initiatief van mensen vanuit de vijf grote wereldgodsdiensten en het humanisme en ik dank al die fantastische mannen en vrouwen die zo constructief hebben bijgedragen en zullen bijdragen aan dit samen-zijn. Deze bijeenkomst is bijzonder, een uiting van wat in ons land kan.

Majesteit, zonder Uw regeringsjubileum was dit misschien niet tot stand gekomen. Dit gezamenlijke initiatief is daarmee ook een uiting van waardering voor U. Als hoofd van de natie spreekt en handelt U al 25 jaar vanuit het besef van eenheid met respect voor de verscheidenheid. Wat heeft méér zeggingskracht dan dat mensen elkaar vinden omdat het ook om U gaat. Het feit van deze bijeenkomst, waarbij niemand ontbreekt, is daarmee gelijk aan zijn boodschap. Het is bedoeld, en ik hoop dat U allen het zo zult ervaren, als een waardige en hartverwarmende afsluiting van dit jubileumjaar en een inspirerend begin van wat wij met onze toekomst kunnen doen.